

Sarphati
amsterdam research for
healthy living

Jaarplan

2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
Sarphati Amsterdam in 2021	4
1. Verder versterken van draagvlak Sarphati Amsterdam	5
1.1 Samenwerking kernpartners: we beginnen intern	5
1.2 Samenwerking andere partners: onze blik verbreden	6
1.3 Zichtbaarheid vergroten	6
1.4 Financiering: van een minimale operatie naar een optimale operatie.....	6
2. Borgen van Onderzoeksinfrastructuur	7
2.1 Naar een actief betrokken onderzoekscommunity.....	7
2.2 Ontmoetingsplatform organiseren.....	8
3. Het Sarphati Cohort versterken.....	9
3.1 Doorontwikkeling Sarphati Cohort	9
3.2 Samen met Amsterdammers leren	9
3.3 Het vergroten van de representativiteit en diversiteit	10
3.4 Banden met praktijk versterken.....	10

Voorwoord

Het jaar 2021 wordt bepalend voor de verdere toekomst van Sarphati Amsterdam. De voorafgaande jaren is een stevig fundament gelegd voor Sarphati Amsterdam, en in het bijzonder de kern: het Sarphati Cohort.

Tegelijkertijd realiseren we ons dat er nog veel werk verzet moet worden om Sarphati Amsterdam volledig tot bloei te laten komen. En daar zal niet alleen het jaar 2021 voor nodig zijn, maar zal voortdurende inspanningen van alle betrokkenen vereisen.

De activiteiten in dit jaarplan zijn erop gericht om het fundament verder te verstevigen en de groei verder te ontwikkelen: uitbreiding van het Sarphati Cohort, stevige inbedding binnen de partners en het genereren van maatschappelijke en wetenschappelijke impact.

Alle partners van Sarphati Amsterdam onderschrijven het belang en de potentie. Tegelijkertijd is een onafhankelijk oordeel gewenst over de verdere toekomst van Sarphati Amsterdam. In 2021 is daarvoor een externe evaluatie voorzien. Deze zal mede bepalend zijn voor de verdere samenwerking en de ontwikkeling van Sarphati Amsterdam.

Prof. dr. ir. Jaap Seidell
Prof. dr. Arnoud Verhoeff

Raad van Bestuur, Sarphati Amsterdam

Sarphati Amsterdam in 2021

In 2021 zal Sarphati Amsterdam een fase ingaan waarin de kernactiviteiten verder worden uitgebreid en vormgegeven. Sarphati Amsterdam zal zich blijven inzetten voor het verder ontwikkelen en beheren van een duurzame onderzoeksinfrastructuur, waarbinnen het Sarphati Cohort een centrale positie inneemt. Naast een solide datainfrastructuur is een actief betrokken inbreng van onderzoekers hierin cruciaal. Daarom zullen wij ons in 2021 richten op het borgen van een onderzoeksplatform dat onderzoekers vanuit alle partners stimuleert en motiveert om een actieve rol te spelen binnen Sarphati Amsterdam en bij te dragen aan de verrijking van het Onderzoeksprogramma. Binnen het Sarphati Cohort zullen we ons vooral richten op het vergroten van de participatie en diversiteit van de onderzoekspopulatie en het tegengaan van uitval van huidige deelnemers. Dit kan alleen sámen met Amsterdammers. Hiermee vergroten we de waarde van het Sarphati Cohort niet alleen voor de onderzoekers binnen het netwerk maar ook voor de deelnemers, de praktijk en het beleid.

Voor deze essentiële activiteiten zijn natuurlijk menskracht en financiële middelen nodig. Oorspronkelijk was de financiële bijdrage van de gemeente de belangrijkste inkomstenbron en droegen de kennisinstellingen vooral 'in kind' bij. Naast de gemeente, zullen de andere kernpartners (UvA, VU, HvA en Amsterdam UMC) met ingang van 2021 per deelnemende faculteit of divisie gelijkwaardig bijdragen aan het in stand houden van het uitvoeren van de kerntaken van Sarphati Amsterdam. Om verbreding en verdieping van deze taken mogelijk te maken, zullen we ons ook richten op externe partners die bij kunnen dragen aan structurele en incidentele financiële middelen.

De partners binnen Sarphati Amsterdam hebben voorgenomen om in 2021 een evaluatie te laten uitvoeren door een externe commissie. Centraal hierin staat het potentieel van wetenschappelijke en maatschappelijke impact op langere termijn. Op basis van deze evaluatie gaan de partners in gesprek over het vervolg van Sarphati Amsterdam vanaf 2022.

1. Verder versterken van draagvlak Sarphati Amsterdam

De stichting Sarphati Amsterdam is in maart 2018 opgericht. In aanloop naar de oprichting en de jaren daarna is al veel gerealiseerd. In 2021 zetten wij verder in op het vergroten van draagvlak bij de potentiële deelnemers en bij berokkenen vanuit onderzoek, praktijk en beleid en de bekendheid van de activiteiten van Sarphati Amsterdam binnen en buiten Amsterdam. Dit moet kansen creëren voor het verstevigen van de onderlinge samenwerking met de kernpartners, het aangaan van nieuwe samenwerkingen en voor het genereren van financiering, zodat wij als kernpartners samen kunnen bijdragen aan een innovatief Onderzoeksprogramma met zowel maatschappelijke als wetenschappelijke impact.

1.1 Samenwerking kernpartners: we beginnen intern

Binnen Sarphati Amsterdam werken de gemeente Amsterdam (GGD) en de Amsterdamse kennisinstellingen UvA, VU, HvA en Amsterdam UMC (AMC en VUmc) samen aan innovatief interdisciplinair onderzoek. Impactvol onderzoek dat bijdraagt aan effectieve en duurzame preventie van omgevingsgerelateerde gezondheidsaandoeningen van huidige en toekomstige generaties. Sarphati Amsterdam wil doorgaan met het verbinden van verschillende beleidsdomeinen en wetenschappelijke disciplines op dit gebied. Zo zullen de onderzoeksresultaten die in 2021 beschikbaar komen actief worden gedeeld met relevante partijen binnen de gemeente en zorgpartners. Hiermee beogen we ook de banden met het beleid op het terrein van preventie en zorg verder te versterken.

Kennisinstellingen

Om de banden tussen de kernpartners binnen Sarphati Amsterdam te versterken, heeft de Raad van Bestuur van Sarphati Amsterdam in het najaar van 2019 een tour gemaakt langs verschillende faculteiten van de Amsterdamse kennisinstellingen. Er zijn op faculteitsniveau gesprekken gevoerd met decanen en onderzoekers. Het doel van deze bezoeken was het creëren van draagvlak bij faculteiten voor wie samenwerken binnen Sarphati Amsterdam van toegevoegde waarde kan zijn. In de gesprekken zijn de mogelijkheden voor onderzoekssamenwerking besproken. Naast een infrastructuur voor onderzoeksprojecten voor bijvoorbeeld promovendi of postdocs wil Sarphati Amsterdam ook de mogelijkheid bieden voor onderzoeksstages voor studenten. Deze dienen dan wel voornamelijk door onderzoekers van de kennisinstellingen te worden begeleid. De positieve reacties van verschillende faculteiten heeft mede geleid tot het verlengen van de huidige samenwerkingsovereenkomst tot en met 2023. In 2021 zullen wij verder inzetten op het versterken van de verbinding tussen kernpartners binnen Sarphati Amsterdam.

Zorgpartners in Amsterdam

Om onderzoek te laten aansluiten bij de nodige zorg en preventie onder Amsterdamse kinderen, is het belangrijk dat onderzoeken worden geïnitieerd ten behoeven van de zorg aan Amsterdamse kinderen zoals verleent door professionals werkzaam in de verloskundige zorg, de kraamzorg, de Jeugdgezondheidszorg (JGZ), de Ouder en Kind Teams (OKTs) en de kindergeneeskunde. Door deze partners in een vroeg stadium van onderzoek te betrekken, beogen we het draagvlak bij professionals binnen de jeugdzorg verder te versterken.

Tussenevaluatie samenwerking 2021

In 2020 is door de Raad van Toezicht besloten dat er in 2021 een evaluatie zal plaatsvinden van de samenwerking en gerealiseerde resultaten van Sarphati Amsterdam. Hiervoor zal de Raad van Toezicht een externe evaluatie commissie samenstellen. Deze zal bestaan uit onafhankelijke leden met kennis van wetenschap en praktijk. Deze commissie zal de resultaten en samenwerking binnen Sarphati Amsterdam evalueren op wetenschappelijke potentie, maatschappelijke impact en toekomstbestendigheid. Daarbij zal ook gekeken worden naar de organisatiestructuur en financiering. Op basis van de evaluatie zullen waar nodig nieuwe afspraken worden gemaakt over de samenwerking voor de periode 2022-2023 (looptijd huidige samenwerkingsovereenkomst), en mogelijk al daarna.

1.2 Samenwerking andere partners: onze blik verbreden

In 2021 zullen wij ons verder inzetten om aan te sluiten bij onderzoeksprogramma's van partners in binnen- en buitenland. Hiervoor zullen wij onder meer verschillende instellingen benaderen om verder te inventariseren wat de mogelijkheden zijn voor samenwerking. Zo bekijken wij ook wat Sarphati Amsterdam kan bijdragen in het kader van landelijke programma's als Gezonde en Kansrijke start van de jeugd (ministerie van VWS) en de Gezonde Generatie van de Samenwerkende Gezondheidsfondsen. Tevens wordt samenwerking met andere (landelijke) kennisinstellingen en universiteiten in 2021 verder ontwikkeld. Hiertoe zullen wij de reeds gestarte gesprekken voortzetten. Om dit nog verder vorm te geven, biedt het jaarlijkse Sarphati Amsterdam symposium en de themabijeenkomsten onder de noemer 'Sarphati Explore' ons de mogelijkheid om aansluiting te zoeken bij onderzoeksvragen vanuit het veld, mogelijkheden voor onderzoeksfondsen en bestaande relevante (inter)nationale samenwerkingsverbanden.

1.3 Zichtbaarheid vergroten

Om het draagvlak en de zichtbaarheid onder huidige partners en andere partners te versterken, zal Sarphati Amsterdam diverse wetenschappelijke bijeenkomsten organiseren en bezoeken. Hieronder valt ook het jaarlijkse Sarphati Amsterdam Symposium. Waar de symposia in 2019 en 2020 meer bedoeld waren om onderzoekers, beleidsmakers, zorgprofessionals en andere geïnteresseerden kennis te laten maken met Sarphati Amsterdam in brede zin, zal het (online) symposium in 2021 een specifiek thema krijgen: 'Inclusive Public Health' – uitdagingen en oplossingen: hoe kunnen we zorgen dat zoveel mogelijk Amsterdamse ouders en kinderen uit alle lagen van de bevolking betrokken worden bij de missie van Sarphati Amsterdam, en daarmee met de kern van de samenwerking? Dit heeft prioriteit binnen de strategische agenda van Sarphati Amsterdam voor 2021. Om de zichtbaarheid verder te vergroten, zullen we ook in 2021 themabijeenkomsten organiseren onder de noemer 'Sarphati Explore', waarbij de thema's vorm en invulling zullen krijgen in overleg met de partners.

1.4 Financiering: van een minimale operatie naar een optimale operatie

In de afgelopen jaren heeft Sarphati Amsterdam zich ingezet voor het realiseren van structurele financiering onder kernpartners voor de minimaal benodigde kerntaken (waaronder met name het kunnen voortzetten van het Sarphati Cohort in termen van kwaliteit en datainfrastructuur). Om de kernactiviteiten van Sarphati Amsterdam voor te zetten is het van belang dat de kernpartners financieel blijven bijdragen om de minimale inzet te dekken die nodig is om de basis infrastructuur in stand te houden. Voor het verder versterken van het Sarphati Cohort is echter meer nodig dan uitsluitend de kerntaken. Daarom zullen wij ons ook focussen op het actief benaderen van potentiële aanvullende financiers.

2. Borgen van Onderzoeksinfrastructuur

De kern van Sarphati Amsterdam is de onderzoeksinfrastructuur, waarbinnen het Sarphati Cohort een centrale plaats inneemt. Binnen het Sarphati Cohort zijn de individuen die worden gevolgd, kinderen van 0 tot 18 jaar die in Amsterdam in zorg zijn bij JGZ, bij de GGD Amsterdam en de Stichting Amsterdamse Gezondheidscentra (SAG) binnen de OKTs. Het doorontwikkelen van het Sarphati Cohort is hierbij belangrijk (zie hoofdstuk 3), zodat we in de nabije toekomst een nog steviger en bijzondere dynamische onderzoeksinfrastructuur kunnen neerzetten waar onderzoekers van de kernpartners gebruik van kunnen maken. Samen met onderzoekers zal Sarphati Amsterdam daarmee het verschil maken in onderzoek dat bijdraagt aan de praktijk en het beleid gericht op het gezond opgroeien van de komende generatie.

2.1 Naar een actief betrokken onderzoeksgemeenschap

Een belangrijk onderdeel van de onderzoeksinfrastructuur is de onderzoeksgemeenschap voor onderzoekers die het mogelijk maakt om excellente expertise aanwezig bij de deelnemende kernpartners te bundelen en efficiënt in te zetten. De Programmaraad, die minstens 5 keer zal samenkomen, zal een belangrijke rol spelen in het leggen van nieuwe contacten en het motiveren van onderzoekers vanuit uiteenlopende disciplines om innovatieve onderzoeksaanvragen en data aanvragen in te dienen. Daarbij zal continu aandacht zijn voor de relevantie voor de inwoners en de (zorg)praktijk zoals verloskundigen, jeugdartsen en -verpleegkundigen.

Naamsbekendheid, ook voor de lopende onderzoeksprojecten van Sarphati Amsterdam onderzoekers, wordt vergroot door de [Sarphati Amsterdam](#) website te blijven updaten met lopende onderzoeken en door pagina's op het [Open Research platform](#) van gemeente Amsterdam en de kennisinstellingen in Amsterdam te koppelen. Op de website van Sarphati Amsterdam zal de informatie voor onderzoekers makkelijk toegankelijk zijn. Op een visueel aantrekkelijke manier willen wij de meerwaarde voor onderzoekers en de manier waarop zij kunnen samenwerken met Sarphati Amsterdam duidelijk maken. Hiermee beogen we onderzoekers te enthousiasmeren om onderdeel te worden van de Sarphati Amsterdam onderzoeksgemeenschap.

Een belangrijk onderdeel van de meerwaarde voor onderzoekers is het Sarphati Cohort. Onderzoekers hebben de mogelijkheid om gebruik te maken van bestaande Sarphati Cohort data en om een subcohort studie te starten. Op deze manier hoeven onderzoekers niet zelf deelnemers te rekruteren. Daarbij biedt de wijze van dataverzameling binnen het Sarphati Cohort hen inzicht in kenmerken van de eigen studiepoupopulatie ten opzichte van de totale populatie in zorg bij JGZ op een groot aantal relevante indicatoren. Samen met onderzoekers zullen we ons in 2021 actief inzetten op het creëren van output door wetenschappelijke publicaties te delen, (inter)nationale congressen bij te wonen en bijeenkomsten te beleggen om projecten inhoudelijk vorm te geven. Dit zal moeten leiden tot meer onderzoeksprojecten en meer maatschappelijke en wetenschappelijke impact.

2.2 Ontmoetingsplatform organiseren

De unieke onderzoeksinfrastructuur van Sarphati Amsterdam faciliteert niet alleen onderzoek, maar ook een ontmoetingsplatform om de banden te versterken met Amsterdammers, beleidsmakers, zorg- medewerkers, partijen in de publieke sector, programmamanagers van relevante (gemeentelijke) programma's en landelijke partners. Om het draagvlak van Sarphati Amsterdam nog verder te verbreden en onderzoekers de kans te geven zich te laten inspireren en hun onderzoeksproject te innoveren, zullen we in 2021 verder gaan met het organiseren van 'Sarphati Explore' sessies, waarbij we thema's samen met het veld vaststellen. Sarphati Amsterdam wil hiermee bijdragen aan het initiëren van onderzoeksprojecten die concrete handvatten bieden voor praktijk en beleid. Deze sessies hebben tevens als doel lopende samenwerkingen te bevorderen en nieuwe samenwerkingen aan te gaan waarin onderzoeksresultaten worden gedeeld en subsidiemogelijkheden worden besproken.

3. Het Sarphati Cohort versterken

In 2020 is het Sarphati Cohort verder ontwikkeld en is hard gewerkt aan strategieën om de werving en diversiteit van de onderzoekspopulatie te vergroten. Plannen die door de COVID-19 epidemie maar beperkt konden worden ingezet in de praktijk, pakken wij verder op in 2021. Alleen door samen te werken met inwoners van Amsterdam, onderzoekers, beleidsmakers en zorgprofessionals kunnen wij met het werk van Sarphati Amsterdam bijdragen aan een gezonde leefstijl en optimale omstandigheden onder jonge Amsterdammers. Het jaar 2021 staat in het teken van het nog meer betrekken van Amsterdammers. Mede op basis van het verdere verloop van de COVID-19 epidemie zullen wij richting geven aan de aard en invulling van de activiteiten.

3.1 Doorontwikkeling Sarphati Cohort

In 2021 zal het Sarphati Cohort verder doorontwikkeld worden. Bij deze doorontwikkeling ligt de focus op de dataverzameling bij kinderen tussen 5 en 18 jaar. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met JGZ. Hierbij zullen we vooral gebruik maken van bestaande dataverzameling zoals 'Jij en je gezondheid'. Deze doorontwikkeling is ook erg belangrijk in het belang van lopende subcohort studies, omdat deze afhankelijk zijn van doorlopende dataverzameling met langdurige follow-up van Sarphati Cohort deelnemers.

De inclusie en uitvoering van de subcohort-studies AIMS (GGD, Amsterdam UMC, ACTA), Sarphati Dairies (GGD, VU), Opgroeien in Amsterdam (UvA) en GEAR (UvA) zal verder gaan in 2021. In 2021 zal een ander subcohort opgestart worden: BOOG (UvA). Om de inclusie en de uitvoering van o.a. deze subcohort studies en toekomstige data aanvragen goed te laten verlopen en onderzoekers hiermee te blijven bedienen, zullen wij ons in 2021 inzetten voor een betere inclusie in de basis, het Sarphati Cohort.

3.2 Samen met Amsterdammers leren

Onze ambitie is altijd geweest om samen met Amsterdammers te leren hoe kinderen in Amsterdam gezonder kunnen opgroeien in het complexe samenspel van de sociale en fysieke omgeving, en het individuele kind. Dit kunnen we alleen met de bijdrage van ouders en hun kinderen, want zij zijn de experts als het gaat om hun eigen leven en omgeving. Met het oog op de noodzaak om samen te leren, zullen we ons in 2021 verder inzetten voor het betrekken van Amsterdammers bij de het onderzoek en hoe resultaten van onderzoek gevolgen hebben op hun gezondheid. Naast de speciaal voor Amsterdammers ontwikkelde website met informatie over onze werkwijze (sarphaticohort.nl), willen wij ook onderzoeksresultaten delen d.m.v. nieuwsbrieven en tijdschriften. Voor minder geletterden willen wij dit oppakken door het visueel maken van onderzoeksresultaten. Hiermee hopen wij de betrokkenheid van Amsterdammers te verhogen en daarmee ook de deelname aan het Sarphati Cohort te en de uitval van deelnemers tegen te gaan.

3.3 Het vergroten van de representativiteit en diversiteit

Om de deelname aan het Sarphati Cohort verder te verhogen en alle sociaaleconomische en etnische groepen binnen de bevolking goed vertegenwoordigd te hebben in het Sarphati Cohort, zijn wij in 2020 begonnen met een actieplan om de diverse bevolkingsgroepen in Amsterdam te betrekken d.m.v. een wijkgerichte wervingsstrategie. Komend jaar zal de focus liggen op het implementeren van deze wijkgerichte werving door o.a. het inzetten van invloedrijke Amsterdammers die hieraan zullen bijdragen, sleutelfiguren in verschillende gemeenschappen, zoals de gezondheidsambassadeurs en actieve Amsterdammers binnen de Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht, 'Zo Blijven Wij Gezond'. In samenwerking met De Bascule wordt een strategie ontwikkeld voor het verhogen van de diversiteit en het bereiken van groepen die doorgaans binnen volksgezondheidsonderzoek ondervertegenwoordigd zijn. Op hetzelfde thema wordt een samenwerking met de Bernard van Leer Foundation verder verkend.

3.4 Banden met praktijk versterken

In 2018 is de werving voor het Sarphati Cohort gestart. Deze is vervolgens in fasen uitgerold over heel Amsterdam. De OKT's hebben een cruciale rol in de werving. In 2021 zullen we doorgaan met het bevorderen van de structurele inclusie via de OKT's. Het projectteam zal ook na deze uitrol aanwezig blijven op de OKT's, binnen de mogelijkheden die de COVID-19 epidemie ons biedt. Om het draagvlak bij zorgprofessionals van JGZ, het OKT en de SAG te behouden en te vergoten, zullen we nauw contact met ze blijven houden. Samen met het management team van JGZ, dat is vertegenwoordigd in de stuurgroep van het Sarphati Cohort, zal gezocht worden naar de beste strategie om dit te bereiken.